

ОБЩИНА СМОЛЯН

**ОБЩИНСКА ПРОГРАМА
ПО
ЕНЕРГИЙНА
ЕФЕКТИВНОСТ**

2008 – 2013 г.

АПРИЛ 2008 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	ВЪВЕДЕНИЕ	стр. 2
1.1.	Нормативна база	стр. 2
1.2.	Кратко описание на общината	стр. 2
1.3.	Приоритети за развитие на общината	стр. 5
2.	ИНФОРМАЦИОННА ОСНОВА	стр. 6
2.1.	Производство и доставка на енергия на територията на общината	стр. 6
2.2.	Консумация на енергия на територията на общината	стр. 6
2.3.	Функции на общината в управлението на енергията	стр. 7
2.4.	Обобщена оценка на изходното състояние	стр. 7
2.5.	Потенциал за енергийна ефективност	стр. 7
3.	ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ НА ОБЩИНСКАТА ЕНЕРГИЙНА ПРОГРАМА	стр. 8
4.	ПРОЕКТИ И ДЕЙНОСТИ	стр. 11
5.	ОЧАКВАНИ ЕФЕКТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА	стр. 17
6.	СРОКОВЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРЕДВИДЕНИТЕ ПРОЕКТИ И ДЕЙНОСТИ	стр. 22
7.	НЕОБХОДИМИ ИНВЕСТИЦИИ И ФИНАНСОВО ОСИГУРЯВАНЕ	стр. 25
8.	ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА	стр. 30
9.	МОНИТОРИНГ, ОЦЕНКА И ДОКЛАДВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ	стр. 30
10.	КООРДИНАЦИЯ, КОНТРОЛ, ОТЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА	стр. 31
11.	ЗАКЛЮЧЕНИЕ	стр. 31

1. ВЪВЕДЕНИЕ

1.1. Нормативна база

Настоящата програма е разработена в съответствие с:

- ✓ Енергийна стратегия на България;
- ✓ Закон за енергийната ефективност;
- ✓ Програма на Правителството на Република България;
- ✓ Национален план за действие по промените в климата;
- ✓ Национален план за развитие;
- ✓ Национална дългосрочна програма по енергийна ефективност 2005 – 2015 г.;
- ✓ Национална програма за обновяване на жилищните сгради с период на действие от 2006 до 2020 год.;
- ✓ Стратегия за финансиране изолациите на сгради за постигане на енергийна ефективност, приета с протокол № 28/14.07.2005 г. и План – програма за изпълнението и;
- ✓ Наредба за сертифициране на сградите за енергийна ефективност, в сила от 01.01.2005 г.
- ✓ Наредба за обследване на сградите за енергийна ефективност, в сила от 01.01.2005 г.
- ✓ Закон за възобновяемите и алтернативните енергийни източници и биогоривата
- ✓ Рамкова конвенция на ООН по изменението на климата и Протокола от Киото;
- ✓ Национална стратегическа референтна рамка;
- ✓ Директива 2006/32/ЕО на Европейския парламент на съвета от 5 април 2006 г.
- ✓ Финансов меморандум между Европейската комисия и Правителството на Република България;
- ✓ Стратегия и политика за развитие на ВЕИ в България;
- ✓ Първи национален план за действие по енергийна ефективност.

1.2. Кратко описание на общината

1). Местоположение и размер на общината

Община Смолян е разположена в Южен централен район, в съседство с общини Мадан и Рудозем на изток, община Девин на запад, община Чепеларе, Лъки и Баните на север и на юг граничи с Гърция.

Територията на общината е 854 км², разпределена както следва: земеделски територии – 232 127 дка; горски територии – 540 147 дка; населени места – 16 197 дка; водни течения и площи – 3845 дка; територии за добив на полезни изкопаеми – 58 122 дка; територии за транспорт и инфраструктура – 3559 дка.

Релефът е хълмист, със среднопланински и високопланински облик, силно разчленен и заоблен. Средната надморска височина на град Смолян е 987 метра. Районът обхваща терени с надморска височина от 600 до 2191 метра.

Климатът е преходно-континентален със слабо средиземноморско влияние, със средна годишна температура 8.1 °С, мека зима и прохладно лято. Валежите (967 мм), дъжд и сняг, са над средните за страната, максимална снежна покривка 105 см, задържаща се от 80-120 дни. Община Смолян е 35-та община по население и 19-та по площ в Република България.

2). Икономика

Произведената продукция, реализираните нетни приходи от продажби на продукция, стоки и услуги от дружествата на територията на общината са с тенденция на незначителен спад. Притежаваните от тях материални дълготрайни активи са с тенденция на постепенно увеличаване.

Икономиката на община Смолян е с най-голям принос в общия обем произведена продукция и нетни приходи от продажби в областта.

В сравнение с националната икономика, нетните приходи на община Смолян за 2003 г. представляват 0,28 % от нетните приходи на Република България (85 116 230 хил. лв). През 2001 г. те са били 0,36 % от нетните приходи на българската икономика (66 992 517 хил. лв.).

Като цяло, стопанския сектор на община Смолян се характеризира с криза в икономическото развитие, изразяващо се в снижаване на икономическия потенциал и неблагоприятни структурни промени. Тази криза е резултат от закриване на водещи отрасли и общото физическо изхабяване на дълготрайните материални активи – оборудване, сгради и инфраструктурна съоръженост.

Налице е липса на съвременно оборудвани пространства, което довежда до неконкурентноспособност при привличането на местни и чужди инвеститори.

Стопанските субекти в общината са общо 2085, от които:

- 276 - в сферата на търговията,
- 276 - в хотелиерството и ресторантьорството,
- 225 – в преработващата промишленост,
- 218 – в транспорта и съобщенията,
- 110 - в строителството.

С най-високи икономически показатели е търговията, следвана от преработващата промишленост, строителството и транспорта.

В структурата на селското стопанство основното производство е на картофи и незначителни площи засети с други култури. При 45449 дка стопанисвана земя, 54% са естествени ливади, 32% са заети от ниви, 9% са мери и пасища, 4% са не обработваеми и 1% заети от трайни насаждения.

Районът не е земеделски и не е подходящ за развитие на интензивно селско стопанство. Земеделските земи са маломерни, разпокъсани и отдалечени от пътната мрежа.

Животновъдството се развива основно от индивидуални собственици на животни и може да се отнесе към т.н. „дребно животновъдство“ – в индивидуални стопанства. То покрива преобладаващия дял в статистическите количества.

3). Промисленост

В стопанските отрасли на вторичния сектор са представени отраслите:

- ❑ Производство на инструментална екипировка, високополимерни изделия и градинска мебел ;
- ❑ Производство на кабели и проводници ;
- ❑ Машиностроене ;
- ❑ Текстилна промишленост ;
- ❑ Шивашка промишленост ;
- ❑ Дърводобив и дървопреработване ;
- ❑ Строителство ;
- ❑ Транспорт ;
- ❑ Хранително-вкусова промишленост и др.

По отношение на големината на предприятията, преобладават тези с до 10 заети – над 90%, с персонал до 50 заети – 6% и с над 100 заети – общо 2%. Болшинството от предприятията – 91% са частни.

Засега водеща роля имат инвестициите предимно в шивашките предприятия.

С най-добри резултати е отрасъл строителство – тук се реализирани най-големите приходи и на-голям относителен дял на печалбата.

Третичният сектор реализира дейностите в търговията, услугите, (в т.ч. административни, делови и др.), образование, здравеопазване, хотели и ресторанти и с особена сила във водещия отрасъл - туризма. Дейностите в тази област се осъществяват от обществени обекти, учреждения и заведения, покриващи почти пълния спектър на отрасъла. Третичният сектор на икономиката в общината е представен от 1643 стопански единици, които формират най-големия дял от нетните приходи от продажби – 145 млн.лв. и ангажиран най-голям брой – 55,83% от общо заетите в общината.

С относителен дял от 10% в сектора, са приходите от обектите на туризма (хотели, обществено хранене – ресторанти и др.), следвани от здравеопазването (6%) и посредническите дейности (4% - недвижими имоти, бизнес услуги и др.).

4). Сграден фонд в общината

Мрежата на детските заведения в Общината към 2007/2008 г. обхваща 21 детски градини с общ брой деца – 1425, от които от които 9 в гр. Смолян и 12 в селата – Момчиловци, Смилян, Моголища, Арда, Кутела, Широка лъка, Търън, Виево, Петково, Славейно и Ряка. От тях 8 са Обединени детски заведения /ОДЗ/ - 6 в града и 2 в селата – Момчиловци и Смилян, Целодневни детски градини – 8, 3 в града и 5 в селата – Смилян, Моголища, Арда, Широка лъка, Търън, 5 полудневни детски градини във Виево, Петково, Славейно, Кутела и Ряка.

Структурата на училищната мрежа се състои от:

- 5 начални училища в селата Виево, Кутела, Петково, Катраница и Моголища
- 9 основни училища – 4 в гр. Смолян и по едно в селата Смилян, Арда, Момчиловци, Търън, Широка лъка;
- 2 средни общообразователни училища
- 2 профилирани гимназии – Гимназия с преподаване на чужди езици "Иван Вазов" и Природо-математическа гимназия "Васил Левски" в Смолян,
- 4 професионални гимназии – Професионална гимназия по икономика, Професионална гимназия по строителство, Професионална гимназия по туризъм, Професионална гимназия по техника и технологии;
- Национално училище по фолклорни изкуства "Широка лъка" – с. Широка лъка;
- Социално-педагогически интернат "Максим Горки" с. Стойките,
- 2 Оздравителни средно общообразователни училища в с. Петково и с. Славейно,
- Дом за отглеждане и възпитание на деца лишени от родителски грижи "Катя Ванчева" – с. Широка лъка,
- 3 ученически общежития в града и едно самостоятелно в с. Смилян,
- Обединен детски комплекс /ОДК/,
- Народна астрономическа обсерватория и Планетариум,
- Общински Младежки дом,

Висши училища

- Пловдивски университет "Паисий Хилендарски" – Филиал Смолян
- Пловдивски университет "Паисий Хилендарски" – Технически колеж
- Варненски свободен университет "Черноризец Храбър" – Център за дистанционно обучение – Международна академична мобилност – гр. Смолян

Социални услуги, предоставяни от специализирани институции:

- Дом за стари хора с отделение за лежачо болни – с. Фатово с капацитет 90 места.
- Дом за възрастни с психични разстройства - за мъже в с. Петково – 100 места
- Дом за възрастни с психични разстройства в с. Ровино – 100 места
- Дом за деца лишени от родителски грижи – с. Широка лъка – 68 деца

Социални услуги, предоставяни в общността:

- Дневен дом за деца в Дневен център за деца и възрастни с увреждания – 48 места.
- Център за социална интеграция и рехабилитация
- Защитено жилище за младежи, напускащи институции

Общинска културна инфраструктура

- Родопски драматичен театър „Николай Хайтов“
- Регионална научна библиотека "Николай Вранчев"
- Художествена галерия
- Исторически музей „Стою Шишков“
- Държавен ансамбъл за народни песни и танци "Родопа"
- Детско-юношески фолклорен ансамбъл "Орфей" – Смолян
- Изложбена зала „Петър Стайков“
- Читалища – общо 42, 33 имат съдебна регистрация, 29 са регистрирани в Националния регистър на читалищата в България, 26 са субсидираните читалища.

Лечебни заведения

- „Областен диспансер за пневмо-фтизиатрични заболявания със стационар“ ЕООД
- „Областен диспансер за психични заболявания със стационар“ ЕООД

5). Транспортна инфраструктура

Състоянието на транспортната инфраструктура е от особено голямо значение за община Смолян, поради ограниченията, налагани от релефа, при ползването на различни видове транспорт. Тя се обслужва единствено от автомобилен транспорт.

Общата дължина на пътищата в общината е 470 км, гъстотата на пътната мрежа е 41.3 км / 100 м². Пътищата са предимно IV^{то}-класни и повечето от тях са в лошо състояние.

Общината се обслужва от път II^{ри} клас Пловдив – Смолян. През нея по проект ще минава международният път Пловдив – Смолян – Ксанти. Предстои да бъде открит нов граничен контролно-пропускателен пункт с Република Гърция, отстоящ на 40 км източно от гр. Смолян.

Влиянието на автомобилния транспорт върху енергийната инфраструктура на общината е пряко свързано с множество фактори и специфични особености, най-важните от които са:

- ✓ Вид и тип на превозните средства, движещи се на територията на града;
- ✓ Средна възраст и техническо състояние на превозните средства;
- ✓ Специфични особености на пътната мрежа в населеното място;
- ✓ Интензивност на движението през различните часове от денонощието и различните сезони;
- ✓ Вид и количества на изразходените горива в рамките на населеното място;
- ✓ Метеорологичните условия, характерни за населеното място.

1.3. Приоритети за развитие на общината

В съответствие с анализа и визията за развитие на община Смолян и отчитайки възможностите и перспективите за местно развитие и за развитие на региона, както и структурните проблеми, които трябва да бъдат решени през периода 2007-2013 г., стратегията за развитие определя следните приоритети:

Приоритет 1: Целогодишно предлагане на туристически услуги

Приоритет 2: Транспортна достъпност и изграждане на качествена жизнена среда с модерни инфраструктури и съхранена екология

Цел 4: Подобряване екологичната инфраструктура в общината

Цел 5: Енергийна ефективност:

Мярка 1 - Въвеждане на енергоефективни системи;

Мярка 2 - Достъп до устойчиви и ефикасни енергийни ресурси

Приоритет 3: Развитие на междурегионалното сътрудничество

Приоритет 4: Развитие на конкурентноспособна, динамична и рентабилна местна икономика, основана на местните ресурси.

Приоритет 5: Развитие на човешките ресурси и подобряване качеството на живот.

Приоритет 6: Укрепване на институционалния капацитет на местно ниво за подобряване процеса на управление и реализация на инициативи за местно развитие

Общинският план за развитие се базира на редица стратегически и планови документи, които се разработват на различни териториални нива и имат конкретни функции по отношение формирането и прилагането на местната политика за развитие. В тази връзка е налице съгласуваност с Областна стратегия на област Смолян 2005-2015 г., Регионалния план за развитие на Южния Централен район за планиране, Националната стратегия за регионално развитие на Република България за периода 2005-2015 г. и най-вече Регионалната оперативна програма (2007 – 2013), която ще бъде основен източник за съфинансиране на приоритетите, залегнали в Общинския план за развитие.

2. ИНФОРМАЦИОННА ОСНОВА

2.1. Производство и доставка на енергия на територията на общината

По отношение на енергоносителите, баланса се формира главно от течните горива (нафта и мазут) - 68,40 %, на второ място ел. енергия - 28,60 % и незначителен дял на твърдите горива - 3 %.

Разходите за енергия заемат значителен дял от бюджетите на българските общини, а България има един от най-високите коефициенти за енергоемкост – 7 пъти над средната стойност за страните, членки на ОИСР. Това налага прилагането на нов подход, ориентиран към програмиране на дейностите по енергийна ефективност и въвеждането на енергоспестяващи системи за отопление, осветление и др.

Един от основните енергоносители е Отоплителна централа – Смолян, която работи с мазут. Направени са предпроектни проучвания за смяна на горивата, ремонт на топлопреносната мрежа, където топлозагубите са съществени и нови абонатни станции.

На територията на общината няма снабдяване с природен газ. Възможностите за доставка и изграждане на газопроводна мрежа, както и цената на такава инвестиция, се проучват в момента. Природните ресурси в Община Смолян предоставят добри основи и реални възможности за използване на възобновяеми енергийни източници – геотермални извори, вятърна и слънчева енергия за задоволяване на местното потребление на топла вода, отопление и производство на електроенергия. Изследват се също така и възможностите за добиване на енергия от биомаси. Това би било добро решение за внедряване на подобна технология в топлоцентралата в Смолян.

2.2. Консумация на енергия на територията на общината

Енергопотребление – относителни дялове в проценти

Направления	Дърва	Въглища	Нафта отопл.	Топло- енергия	Ел. енергия	Общо
Общо държавни служби	0,02	0,02	-	1,98	0,86	2,88
Образование	0,71	1,28	36,30	19,49	7,98	65,76
Социални грижи	0,23	0,58	8,50	-	2,74	12,05
Улично осветление	-	-	-	-	12,10	12,10
Култура	0,03	0,08	-	0,83	0,97	1,91
Икономически дейности	0,01	0,04	1,00	0,30	3,95	5,30
О Б Щ О:	1,00	2,00	45,80	22,60	28,60	100,00
В това число:						
- Общински д-и	0,32	0,92	10,50	2,35	22,10	36,19
- Държавни д-и	0,68	1,08	35,30	20,25	6,50	63,81

2.3. Функции на общината в управлението на енергията

- Общината като консуматор на енергия
- Общината като производител и доставчик на енергия
- Общината като регулатор и инвеститор в енергийния сектор
- Общината като мотиватор за повишаване на ефективността при производството и консумацията на енергия

Новите функции на общината обуславят:

- Разширяване на обхвата на енергийните програми върху всички енергийни субекти на територията на общината
- Обхващане на дейности в обхвата на четирите основни функции на общината
- Обособяване на две основни групи дейности – инвестиционни и неинвестиционни
- Разширяване на традиционния инструментариум за управление, изпълнение и финансиране

2.4. Обобщена оценка на изходното състояние

При анализ на енергоемкостта по направления и служби, откроява се високия дял на образованието - 65,76 %, социалните дейности – 12,05 % и Улично осветление – 12,10 %.

Разходите в БКС се формират главно от уличното осветление и тук сравнително бързо могат да се търсят енергоспестяващи решения. Резерви има и в детайлизиране на графици за осветление по сезони и ценови зони.

В образованието като фактор най-силно влияе отопляемия сграден фонд с величината си като застроена площ и с техническите си характеристики за изолация и топлоотдаване.

2.5. Потенциал за енергийна ефективност

№	направление	потенциал
1	Енергийна инфраструктура	Потенциалът се съдържа предимно в сградната обвивка, в модернизиранието на осветлението на помещенията, в автоматизацията и смяната на горивната база на отоплителните стопанства и във въвеждането на автоматизация на управлението на енергопотреблението в сградите. Въвеждане на критерии за енергийна ефективност при провеждането на обществените поръчки. Формиране на поведенчески и организационни мерки за оптимизиране на енергопотреблението и рационално използване на пространството. Повишаване експлоатационната дисциплина и квалификацията на обслужващия и административния персонал.
2	Образование	
3	Здравеопазване и социални грижи	
4	Спорт, култура, религия	
5	Улично осветление	
6	Транспорт	
7	Жилищен сектор	
8	Промишленост	
9	Туризм	
10	Административни сгради, офис сгради, търговски центрове	
11	Местни кадри	

3. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ НА ОБЩИНСКАТА ЕНЕРГИЙНА ПРОГРАМА

Стратегическа цел на енергийната програма – СЪЗДАВАНЕ НА ПРЕДПОСТАВКИ ЗА ПРЕВРЪЩАНЕ НА СМОЛЯН В ЕНЕРГИЙНО НЕЗАВИСИМА ОБЩИНА.

Приоритет №1: Повишаване на енергийната ефективност в обектите, които се издържат чрез общинския бюджет

Цел 1.1.: Повишаване на енергийната ефективност в общинските сгради

Очаквани резултати:

а/. Привеждане на сградния фонд към изискванията на Закона за енергийна ефективност и Наредбите за енергийна ефективност, съвместно със саниране на сградите

- б/.** Намаляване на разходите на енергия с 14 000 000 kWh годишно;
- в/.** Намаляване на разходите на горива и енергия с 2 000 000 лв. годишно;
- г/.** Намаляване емисиите от CO₂ с 5 500 тона годишно;
- д/.** Подобрен комфорт на обитаване в обновените сгради;
- е/.** Удължен живот на изброените сгради и техните инсталации и съоръжения.

Цел 1.2.: Обновяване на уличното осветление в селищата на общината

Очаквани резултати:

а/. Подобряване на качеството на уличното осветление и привеждането му в съответствие с хигиенните норми.

б/. Намаляване на годишните разходи на електрическа енергия с 1 447 737 kWh.

в/. Намаляване на разходите за електрическа енергия с 330 000 лв. годишно.

г/. Намаляване на емисиите от CO₂ с 2966 т годишно.

д/. Намаляване на уличната престъпност.

Инвестиционни проекти:

1.2.1. Подмяна на улични и паркови осветителни тела с различни мощности

1.2.2. Изграждане, или възстановяване на кабелна мрежа

1.2.3. Подновяване на заземления; изработване на свързващи муфи; подмяна на контактори, предпазители, табла за парков стълб, релета и други

Приоритет №2: Повишаване на енергийната ефективност в жилищните сгради на територията на общината

Цел 2.1: Насърчаване на енергийната ефективност в жилищните сгради на територията на общината

Очаквани резултати:

а/. Намаляване на годишните разходи на енергия с 7 000 000 kWh;

б/. Намаляване на емисиите от CO₂ с 2 200 т годишно;

в/. Подобрен комфорт на обитаване в обновените сгради;

д/. Удължен живот на изброените сгради и на техните инсталации и съоръжения.

Неинвестиционни дейности:

2.1.1. Разработване и осъществяване на общинска програма за:

- насърчаване на проекти за енергийна ефективност в жилищни сгради;
- подготовка и провеждане на кампания за насърчаване на повишаването на енергийната ефективност в жилищните сгради;

- подготовка и изпълнение на 3 броя пилотни проекти за ЕЕ в жилищни сгради.

- присъединяването на общината към европейската кампания ДИСПЛЕЙ за насърчаване на енергийната ефективност в сградите.

2.1.2. Оказване на техническа помощ за осъществяването на инвестиционни проекти за повишаване на енергийната ефективност в 3 броя жилищни сгради.

2.1.3. Наблюдение и анализ на резултатите от проекти в жилищни сгради.

Пилотни инвестиционни проекти:

2.1.4. Проектиране на 3 броя пилотни проекти за ЕЕ в жилищни сгради.

2.1.5. Изпълнение на 3 броя пилотни проекти за ЕЕ в жилищни сгради.

Приоритет № 3: Повишаване на енергийната ефективност в местната промишленост

Цел 3.1: Изграждане на енергийни предприятия на територията на общината на основата на ВЕИ

Очаквани резултати:

а/. Осигуряване на местно производство на електроенергия от мини ВЕЦ в обем от 20 000 MWh т годишно.

б/. Осигуряване на производство на топлина чрез районни отоплителни централи с обща мощност от 6 000 kW.

в/. Осигуряване на производство на топлина и/или електричество чрез местна ТЕЦ с обща мощност от 10 MW_t и 500 kW_e

Инвестиционни проекти:

3.1.1. Изграждане на 3 мини ВЕЦ-а - ПЧП

3.1.2. Изграждане на топлоелектрическа централа – Смяна на горивата

3.1.3. Изграждане на 5 районни отоплителни централи (на биомаса)

3.1.4. Изграждане на фотоволтаична централа – 20 MW - ПЧП

Неинвестиционни дейности:

3.1.4. Извършване на проучвания за количествата достъпна дървесна биомаса

3.1.5. Проучване възможностите за изграждане на мини ВЕЦ и фотоволтаични централи

3.1.6. Проучване на възможни източници за финансиране на проектите

3.1.7. Създаване на контакти и изграждане на ПЧП

Приоритет № 4: Въвеждане на управление на енергията на територията на общината

Цел 4.1: Изграждане на общински институции и кадри по енергийна ефективност

Очаквани резултати:

а/. Основаване на общинска енергийна агенция и обучени общински ръководители и специалисти за работа в общинската администрация и в общинската енергийна агенция.

б/. Основаване на общинско информационно бюро по енергийна ефективност и обучени специалисти за работа в него.

в/. Основаване на асоциация на енергийните специалисти в общината и обучение на местните енергийни специалисти.

г/. Учредяване на длъжността "общински енергиен мениджър".

Неинвестиционни дейности:

1.5.1. Разработване на комплексна програма за:

- подготовка и основаване на общинска енергийна агенция;

- подготовка и основаване на общинско информационно бюро по енергийна ефективност;

- подготовка и основаване на асоциация на енергийните специалисти в общината;

- подготовка и учредяване на длъжността "общински енергиен мениджър".

1.5.2. Разработване и осъществяване на програма за обучение на общински ръководители и специалисти за работа в общинската администрация и в новосъздадените институции по енергийна ефективност.

Цел 4.2: Проучвания на потенциала за енергийна ефективност в общината и на възможностите за неговото оползотворяване

Очаквани резултати:

а/. Енергиен баланс, съставен на основата на потенциала на ВЕИ на територията на общината и на стратегическата цел за постигане на енергийна независимост.

б/. Създадени предпоставки за оползотворяване на потенциала на ВЕИ.

в/. Идентифицирани финансови източници и инструменти за финансиране на проектите и дейностите от енергийната програма на общината.

г/. Енергийна информационна база на общината.

Неинвестиционни дейности (проучвания):

4.2.1. Проучвания на потенциала територията на общината по отношение на наличието и използваемостта на:

- възобновяемите енергийни източници в различни сектори (вкл. в областта на туризма);

- слънчевата енергия за производство на гореща вода и електричество;

4.2.2. Разработване на енергиен баланс на общината на основата на установения потенциал на възобновяеми енергийни източници.

4.2.3. Проучване на алтернативни възможности за финансиране на енергийната програма на общината, в т.ч. по линия на оперативните програми за регионално развитие.

4.2.4. Проучване на местните нужди от техническа помощ в областта на енергийната ефективност.

4.2.5. Създаване и осигуряването на поддържането на енергийна информационна база на общината на основата на информационната система на ЕкоЕнергия.

Цел 4.3. Мобилизиране на обществена подкрепа за изпълнение на енергийната програма на основата на широко партньорство с бизнеса и организации на гражданското общество

Очаквани резултати:

а/. Осигурена широка обществена подкрепа за изпълнението на общинската енергийна програма.

б/. Установени трайни публично-частни партньорства между общината и частния сектор.

в/. Въведено управление на енергията на територията на общината.

Неинвестиционни дейности (проучвания):

4.3.1. Подготовка и провеждане на широка разяснителна кампания след населението и местния бизнес за целите на общинската енергийна програма и за необходимостта от партньорства между участниците в нейното изпълнение.

4.3.2. Въвеждане на постоянно наблюдение, анализ и оценка на състоянието на изпълнението на енергийната програма на общината и публикуване на периодични информации.

След направения анализ и оценка на изходното състояние, както и на потенциала за енергийна ефективност в различните сектори на община Смолян бяха избрани приоритетни проекти, които да се изпълняват в рамките от Общинската енергийна програма 2008-2013. Проектите, както и кратко описание на предвидените дейности, са показани в таблиците по-долу.

4. ПРОЕКТИ И ДЕЙНОСТИ

идент. №	Направления, сектори, проекти и дейности		описание
	инвестиционни	неинвестиционни	
1.	Енергийна инфраструктура		
1.1.		Създаване на база-данни за енергопотреблението в частния сектор: - производствени предприятия - домакинства	Оценяване на съществуващите възможности за икономии с помощта на енергийните показатели; Потенциал и показатели за усвояването на ВЕИ и прилагане на енергоефективни мерки. Подготвени са анкетни форми, съдържащи данни за характеристиките на сградния фонд, вътрешните инсталации, средногодишен постоянно зает персонал и/или живущи, както и данни за въведени мерки за икономия на енергия.
1.2.		„Ден на енергийната ефективност“ – информационен ден за граждани	Предвижда се този информационен ден да бъде организиран 2 пъти в месеца. Запознаване на гражданите с изискванията на законите за енергийна ефективност и ВЕИ и наредбите и правилниците към тях. Консултации и отговори на конкретни въпроси, представяне на актуална информация. Ще доведе до повишаване на информираността и общественото съзнание.
1.3.	Монтаж /подмяна/ на автоматизирани горелки и измерителни уреди на котли		Установени са загуби, поради занижен контрол при доставките и разхода на гориво. В почти всички общински сгради няма автоматизирани горелки и измерителни уреди, което е предпоставка за недобросъвестна експлоатация.
	ВЕИ		
1.4.		Изработване на Общинска програма за устойчиво използване на възобновяеми и алтернативни енергийни източници и биогорива	Проучване възможностите за използване на вятърна и слънчева енергия, добиване на енергия от биомаса и геотермални извори. Програмата се изготвя на основание чл. 7 от Закона за ВЕИ. Стимулиране на действителния старт на ВЕИ към мащабно пазарно проникване. Постигане на устойчиво енергийно развитие.
1.5.	„Смяна на горивата“ – реконструкция и модернизация на Отоплителна централа - Смолян		С активната помощ на Австрийската енергийна агенция са направени предпроектни проучвания. Основния компонент на проекта е замяната на горивната база в Отоплителната централа – Смолян от мазут на отпадна биомаса, която ще се осигурява от два вида източници: местни дървообработващи предприятия – талаш и стърготини, горско стопанство

			<p>собственост на общината – остатъчна вършина и клони от санитарна сеч и дърва за огрев, които ще преминават през дробилна машина. Отоплителна централа топлозахранва девет общински сгради, като се предвижда да бъдат присъединени още консуматори, заявили интерес. За да се повиши ефективността при топлоснабдяването и консумацията се предвиждат смяна на част от топлопреносната мрежа, която е в окаяно състояние и мерки за енергийна ефективност в сградите.</p> <p>Предвиждат се следните дейности:</p> <ul style="list-style-type: none"> - подмяна на горивната база в топлофикационната централа в гр. Смолян, като съществуващите водогрейни и парни котли работещи с гориво мазут ще се подменят с модерни котли използващи гориво отпадна биомаса оборудвани със система за автоматизирано подаване на горивото - подмяна на 2770 м. от съществуващата топлофикационна мрежа необходима за топлоснабдяването на 11 общински сгради с нови предварително изолирани тръби - подмяна на 13 бр. стари абонатни станции с нови. Новите абонатни станции ще са снабдени с модерна автоматика и помпи с ниска енергийна консумация
1.6.		Масова информационна кампания за възможностите при използването на ВЕИ.	<p>Общината проявява функцията си на мотиватор, предприемайки масова информационна кампания за оползотворяване на местни ВЕИ.</p> <p>Разпространение на брошури, диглани и др. информационни материали, посочващи дейностите и ефективните мерки за намаляване на енергопотреблението чрез използването на възобновяеми енергийни източници. Организиране на прес-конференции и публикации в местни медии.</p>
2.	Образование		
2.1.	Изпълнение на енергоспестяващи мерки /ЕСМ/.		<p>Изпълнение на предписаните енергоспестяващи мерки /ЕСМ/ в сградите, на които е извършено детайлно обследване през 2007 г.</p> <ul style="list-style-type: none"> - I СОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ - VII СОУ „Отец Паисий“ - II ОУ „Асен Златаров“ - VI ОУ „Иван Вазов“ и ГПЧЕ „Иван Вазов“

			<ul style="list-style-type: none"> - ОДЗ № 3 „Родопчанче“ - ОДЗ № 6 „Зорница“ - ЦДГ № 8 <p>В посочените сгради се обучават около 40% от децата на града. Сградния фонд е остарял и е наложително всички ЕСМ да бъдат изпълнени според предписанията в одитите.</p>
<p>2.2.</p>	<p>Детайлно обследване и саниране на общински училища, детски градини и ученически общежития.</p>		<p>Детайлно обследване и саниране на общински училища, детски градини и ученически общежития:</p> <ul style="list-style-type: none"> - IV ОУ „Стою Шишков“ - V ОУ „Юрий Гагарин“ - ПМГ „Васил Левски“ - ОУ - с. Момчиловци - ОУ - с. Смилян - ОУ - с. Търън - ОУ - с. Широка лъка - УО „Васил Димитров“ – гр. Смолян - УО „Кирил Маджаров“ – кв. Райково - УО „Васил Райдовски“ – кв. Устово - ОДЗ № 4 „Радост“ и филиал - ОДЗ № 5 - ОДЗ № 11 - ЦДГ № 1 „Слънце“ - ЦДГ № 10 „Детелина“ - ОДЗ „Изворче“ – с. Момчиловци - ОДЗ – с. Смилян - ОДЗ – с. Търън - ЦДГ – с. Широка лъка - Планетариум - Младежки дом <p>Материалната база на всички детски заведения е изградена в периода 1967 - 1982 год. Отчита се застаряване на сградния фонд и амортизиране на инсталациите, оборудването и дограмите. От основни ремонти се нуждаят и покривните конструкции. Всички детски и учебни заведения се нуждаят от основно обновяване, саниране на сградите, подмяна на инсталациите и от компютърно оборудване и съвременни дидактически материали. Всички открити спортни площадки в</p>

			училищата се нуждаят от преасфалтиране, а в детските градини от подмяна на съоръженията за игра на открито. Високоенергоемки са ученическите общежития, ПМГ и IV ОУ със среден разход на гориво за единица площ 10 л/кв.м. и детските градини №№ 1, 5 и 11, с 20 л./кв.м. относителен разход на гориво.
2.3.	Поставяне на разходомери на котлите		Разходомерите, поставени на котлите, са един от начините за контрол на потреблението на гориво. Те са съществен елемент от осъществяване на контрол на разходваните горива.
2.4.		Мониторинг на енергопотреблението след реализирани енергоспестяващи мерки /ЕСМ/	Намаляването на разходите за енергия винаги води до икономии на средства и в почти всички случаи до намаляване на замърсяването на околната среда. Тези ползи от подобни проекти трябва да се докажат със съответния мониторинг. Индикатори за мониторинг - разход на енергия, спестени средства, повишен комфорт и др.
2.5.		„Използвай енергията като я пестиш“ – I-ви етап	Информационна кампания, насочена към подрастващото поколение, възпитаваща и формираща съзнание за разумно ползване на енергията. Ще бъдат подготвени информационни материали, викторини, анкети.
3.	Здравеопазване и социални грижи		
	ВЕИ		
3.1.	Предпроектни проучвания и реализация на проекти за монтаж на соларни инсталации за БГВ в социалните домове и детски градини		Обекти: - Дом за възрастни с психични разстройства мъже – с. Петково - Дом за възрастни с психични разстройства жени – с. Ровино - Дом за стари хора с отделение за лежачо болни – с. Фатово - ОДЗ № 5 и филиал - ОДЗ № 3 – кв. Райково - ОДЗ № 4 – кв. Устово В социалните домове БГВ се осигурява от електрически бойлери и е в недостатъчни количества за нуждите на обитателите. Това повишава в пъти енергийните разходи. Внедряването на технология за потребление на енергия от алтернативен енергиен източник ще намали разхода на ел енергия и вредните емисии, и ще се постигне висок комфорт на обитаване. В детските градини общия енергиен разход на единица застроена площ е 22 квч/кв.м., като освен за

			осветление ел енергия се ползва за приготвяне на храна в кухните-майки и за БГВ. Направени са проучвания и са заявени инвестиционни намерения.
3.2.	Предпроектни проучвания и реализация на проекти за монтаж на котли на биомаса в социалните домове		Обекти: - Дом за възрастни с психични разстройства мъже – с. Петково - Дом за възрастни с психични разстройства жени – с. Ровино - Дом за стари хора с отделение за лежачо болни – с. Фатово - Дом за деца лишени от родителски грижи – с. Широка лъка В тези домове е от голяма важност да се постигне по-висок комфорт на обитаване.
4.	Спорт, култура и религия		
4.1.	Изпълнение на комплексни мерки по енергийна ефективност в Спортна зала		Детайлно обследване и саниране на сградата.
4.2.	Детайлни обследвания и изпълнение на комплексни мерки за енергийна ефективност в сградите на Културния комплекс и общинските читалища		Обектите са с голямо разнообразие в структурите според предназначението и състоянието на сградите. Обща черта е нерационалното използване на енергията, която съществено надхвърля нивата за ефективна консумация, постигани в подобни сгради в развитите страни. Покривите в повечето случаи са с хидроизолация с асфалтово покритие или посипка и керемиди. Дограмата като цяло е в лошо състояние, отоплителната инсталация се нуждае от ремонт.
	ВЕИ		
4.3.	Възстановяване на плувен басейн в ЦДГ № 1 и поставяне на слънчеви колектори		В ЦДГ № 1 съществува плувен басейн, който не се използва повече от 20 години. В сградата на детската градина се помещава и Дневен център за деца и възрастни с увреждания „Звънче“. Възстановяването на плувния басейн е от изключителна важност за здравето и развитието на децата от детската градина и Дневния център. Поставянето на слънчеви колектори ще облекчи чувствително разхода на енергия. Предстои актуализиране на проекта, изграждане на нова пречиствателна станция и извършване на необходимите СРР.
5.	Улично осветление		
5.1.	Реконструкция и модернизация на съоръженията за улично осветление и изграждане на автоматизирана система за централизирано		Системите за улично осветление в извънградските и градските райони са неефективни, използват се живачни лампи, осветителните тела с в лошо техническо състояние, голяма част от тях не работят, стълбовете са амортизирани,

	управление		окабеляването не е достатъчно. Извършено е енергийно обследване на системата и са предписани мерки за повишаване на енергийната ефективност.
6.	Транспорт		
6.1.	Оптимизиране на транспортната схема на територията на общината		Съществуващият транспортен парк е неефективен. Много от автомобилите нощуват на общински терени – улици, тротоари. Необходима е оптимизация на транспортната схема, за да се стимулира използването на градския транспорт. Необходимо е разработване на нова транспортно-комуникационна схема, правилно регулиране на транспортния поток, обновяване на подвижния състав на градския транспорт и изграждане на нови паркинги.
6.2.	Повишаване на енергийната ефективност на обществения транспорт		Интензивният автомобилен транспорт отделя около 60 % от емисиите на въглероден оксид, 25 % от емисиите на въглероден диоксид, около 35 % от общите емисии на азотни оксиди, 40 % от емисиите на летливи органични съединения. Остарелият автомобилен парк в общината (около 80 % от регистрираните автомобили са над 10 години) допълнително завишава емисионните натоварвания. Необходимо е разработването на технически проекти за повишаване на енергийната ефективност на обществения транспорт.
7.	Жилищен сектор		
7.1.		„Използвай енергията като я пестиш“ – III-ти етап	Нерационалното използване на енергията, която съществено надхвърля нивата за ефективна консумация в частния сектор, е една от причините общината да инициира информационните кампании. Промяната на съзнанието ще доведе до промяна по отношение на енергопотреблението.
8.	Промишленост		
8.1.		„Използвай енергията като я пестиш“ – II-ри етап	Нерационалното използване на енергията, която съществено надхвърля нивата за ефективна консумация в обществения сектор, е една от причините общината да инициира информационните кампании. Промяната на съзнанието ще доведе до промяна по отношение на енергопотреблението. Ще се предостави информация на фирмите за въвеждане на мерки по енергийна ефективност в тръжните процедури.
9.	Туризм		

10.	Административни сгради		
10.1.	Детайлни обследвания и саниране на сградите на общинска администрация и кметствата		Сградата на общинска администрация – Смолян е една от най-енергоемките сгради. Строена през 1982 г., тази сграда изключително се нуждае от въвеждане на енергоефективни мерки и ремонт на отоплителната инсталация.
10.2.		Обучение /инструктаж/ за експлоатация и профилактика на котли	Предвиждат се ежегодни обучения, проведени от експерти.
11.	Местни кадри		
11.1.		Квалификация на експерти и обучение в новите законови изисквания на ЕС	Обезпечаване на общинската администрация с кадри, способни да провеждат ефективна политика и да идентифицират проекти по енергийна ефективност, които да бъдат финансирани по ОП.

5. ОЧАКВАНИ ЕФЕКТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА - При реализацията на проектите и дейностите от Общинската програма по енергийна ефективност ще се постигне устойчиво развитие на Община Смолян.

идент. №	Направления, сектори, проекти и дейности		Очаквани ефекти
	инвестиционни	неинвестиционни	
1.	Енергийна инфраструктура		
1.1.		Създаване на база-данни за енергопотреблението в частния сектор: - производствени предприятия - домакинства	- Оценяване на съществуващите възможности за икономии с помощта на енергийните показатели; - Потенциал и показатели за усвояването на ВЕИ и прилагане на енергоефективни мерки
1.2.		„Ден на енергийната ефективност“ – информационен ден за граждани	- Запознаване на гражданите с изискванията на законите за ен. ефективност и ВЕИ и наредбите и правилниците към тях; - Повишаване информираността за ползите и предимствата при реализиране на ЕСМ; - Повишаване на общественото съзнание по отношение на енергийната ефективност.
1.3.	Монтаж /подмяна/ на автоматизирани горелки и измерителни уреди на котли		- Контрол при доставките на гориво; - Контрол на разхода и качеството на горивата; - Намаляване на разходите за енергоносители.

ВЕИ			
1.4.		Изработване на Общинска програма за устойчиво използване на възобновяеми и алтернативни енергийни източници и биогорива	<ul style="list-style-type: none"> - Стимулиране на действителния старт на ВЕИ към мащабно пазарно проникване; - Постигане на устойчиво енергийно развитие.
1.5.	„Смяна на горивата“ – реконструкция и модернизация на Отоплителна централа – Смолян		<ul style="list-style-type: none"> - Намаляване на емисиите на CO2 като принос към опазване на околната среда и запазване на световния климат; - Намаление стойността на топлинната енергия; - Намаляване замърсяването на околната среда с отпадна дървесина; - Подобряване на комфорта на отопляваните сгради; - Увеличаване на дърводобива, залесяването и др. лесовъдни мероприятия; - Създаване на нови работни места;
1.6.		Масова информационна кампания за възможностите при използването на ВЕИ.	<ul style="list-style-type: none"> - Повишаване на съзнанието при ползването на енергия; - Намаляване на енергопотреблението; - Оползотворяване на местни ВЕИ.
2.	Образование		
2.1.	Изпълнение на енергоспестяващи мерки /ЕСМ/ в сградите с извършен енергиен одит		<ul style="list-style-type: none"> - Намаляване на емисиите от парникови газове в околната среда; - Повишаване комфорта на обитаване в сградите, което ще спомогне за по-ефективен учебен процес и намаляване на заболяемостта; - Намаляване потреблението на горива и ел енергия; - Намаляване необходимите текущи разходи; - Привеждане на сградите в съответствие със стандартите за енергийна ефективност и изискванията на наредбите.
2.2.	Детайлно обследване и саниране на общински училища, детски градини и ученически общежития.		<ul style="list-style-type: none"> - Идентифициране на конкретни мерки за енергийно спестяване; - Намаляване на емисиите от парникови газове в околната среда; - Повишаване комфорта на обитаване в сградите, - Намаляване на заболяемостта; - Намаляване потреблението на горива и ел енергия; - Намаляване необходимите текущи разходи; - Намаляване вредните емисии и опазване на околната среда

2.3.	Поставяне на разходомери на котлите		<ul style="list-style-type: none"> - Контрол при доставките на гориво; - Контрол на разхода и качеството на горивата; - Намаляване на разходите за енергоносители.
2.4.		Мониторинг на енергопотреблението след реализирани енергоспестяващи мерки /ЕСМ/	<ul style="list-style-type: none"> - Представяне на конкретни показатели, теоретично и практически обосновани, за всички страни, ангажирани с проектите; - Примери за представяне на добри практики и участие в конкурси; - Дава увереност на ръководството и контролиращите органи при вземането на решения; - Контролно обследване с поставяне на температурни датчици.
2.5.		„Използвай енергията като я пестиш“ – I-ви етап	<ul style="list-style-type: none"> - Повишаване на съзнанието и приучаване на подрастващите в ефективно ползване на горива, енергия и вода; - Намаляване разходите и потреблението на горива, вода и енергия в образователния сектор.
3. Здравеопазване и социални грижи			
ВЕИ			
3.1.	Предпроектни проучвания и реализация на проекти за монтаж на соларни инсталации за БГВ в социалните домове и детски градини		<ul style="list-style-type: none"> - Използване на технология за потребление на енергия от алтернативен енергиен източник; - Намаляване на експлоатационните разходи; - Намаляване разхода на ел енергия; - Постигане на висок комфорт на обитаване, особено в социалните домове; - Намаляване на вредните емисии.
3.2.	Предпроектни проучвания и реализация на проекти за монтаж на котли на биомаса в социалните домове		<ul style="list-style-type: none"> - Използване на технология за потребление на енергия от възобновяем енергиен източник; - Намаляване на експлоатационните разходи; - Намаляване разхода на горива и енергия; - Постигане висок комфорт на обитаване; - Намаляване на вредните емисии, съгласно поетите ангажименти по Протокола от Киото.
4. Спорт, култура и религия			
4.1.	Изпълнение на комплексни мерки по енергийна ефективност в Спортна зала		<ul style="list-style-type: none"> - Намаляване на експлоатационните разходи - Създаване на привлекателна среда за активен спорт
4.2.	Детайлни обследвания и изпълнение на комплексни мерки за		<ul style="list-style-type: none"> - Да се превърне Културен комплекс – Смолян в привлекателно място за жителите на общината и многобройните туристи

	енергийна ефективност в сградите на Културния комплекс и общинските читалища		<ul style="list-style-type: none"> - Разширяване възможностите за провеждане на културни и научни прояви, отговарящи на новите изисквания на потребителите и предназначени за различни възрасти и социални групи, за социална интеграция и нови контакти - Намаляване разходите за поддръжка и експлоатация
	ВЕИ		
4.3.	Възстановяване на плувен басейн в ЦДГ № 1 и поставяне на слънчеви колектори		<ul style="list-style-type: none"> - Подобряване на материалната база на ЦДГ № 1 - Пълноценен учебен процес - Използване на енергия от възобновим източник
5.	Улично осветление		
5.1.	Реконструкция и модернизация на съоръженията за улично осветление и изграждане на автоматизирана система за централизирано управление		<ul style="list-style-type: none"> - Привеждане на системата в устойчиво състояние; - Намаляване разходите за поддръжка и експлоатация; - Намаляване на вредните емисии, в следствие намалена консумация на електроенергия; - Повишаване безопасността при движение на пешеходци и превозни средства и създаване на комфортна нощна среда.
6.	Транспорт		
6.1.	Оптимизиране на транспортната схема на територията на общината		<ul style="list-style-type: none"> - Предотвратяване задръстванията в пиковите часове на денонощието; - Повишаване на безопасността; - Опазване на околната среда;
6.2.	Повишаване на енергийната ефективност на обществения транспорт		<ul style="list-style-type: none"> - Намаляване на вредните емисии; - Намаляване разхода на горива.
7.	Жилищен сектор		
7.1.		„Използвай енергията като я пестиш“ – III-ти етап	<ul style="list-style-type: none"> - Повишаване на общественото съзнание при ползването на горива, енергия и вода; - Намаляване разходите и потреблението на горива, вода и енергия в частния сектор.
8.	Промишленост		
8.1.		„Използвай енергията като я пестиш“ – II-ри етап	<ul style="list-style-type: none"> - Повишаване на общественото съзнание при ползването на горива, енергия и вода; - Намаляване разходите и потреблението на горива, вода и енергия в обществения сектор; - Възможност за прилагане на мерки по енергийна ефективност при тържните процедури.

9.	Туризъм		
10.	Административни сгради		
10.1.	Детайлни обследвания и саниране на сградите на общинска администрация – Смолян и кметствата		<ul style="list-style-type: none"> - Идентифициране на конкретни мерки за енергийно спестяване; - Намаляване на емисиите от парникови газове в околната среда; - Повишаване комфорта на обитаване в сградите, - Намаляване потреблението на горива и ел енергия; - Намаляване необходимите текущи разходи; - Намаляване вредните емисии и опазване на околната среда.
10.2.		Обучение /инструктаж/ за експлоатация и профилактика на котли	<ul style="list-style-type: none"> - Контрол при доставките на гориво; - Намаляване на загубите; - Повишаване експлоатационната дисциплина и квалификацията на обслужващия персонал.
11.	Местни кадри		
11.1.		Квалификация на експерти и обучение в новите законови изисквания на ЕС	<ul style="list-style-type: none"> - Създаване на кадри, способни да провеждат ефективна енергийна политика на общинско ниво както и да идентифицират проекти по енергийна ефективност, които да бъдат финансирани по ОП „Регионално развитие“ и по европейски програми и фондове - да прилагат съществуващата нормативна уредба /национални и международни документи/

6. СРОКОВЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРЕДВИДЕНИТЕ ПРОЕКТИ И ДЕЙНОСТИ

идент. №	Направления, сектори, проекти и дейности		Срок за реализация					
	инвестиционни	неинвестиционни	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1.	Енергийна инфраструктура							
1.1.		Създаване на база-данни за енергопотреблението в частния сектор: - производствени предприятия - домакинства	X	X	X	X	X	X
1.2.		„Ден на енергийната ефективност“ – информационен ден за граждани	X	X	X	X	X	X

1.3.	Монтаж /подмяна/ на автоматизирани горелки и измерителни уреди на котли		X	X				
ВЕИ								
1.4.		Изработване на Общинска програма за устойчиво използване на възобновяеми и алтернативни енергийни източници и биогорива	X					
1.5.	„Смяна на горивата” – реконструкция и модернизация на Отоплителна централа - Смолян		X	X	X			
1.6.		Масова информационна кампания за възможностите при използването на ВЕИ.	X	X				
2. Образование								
2.1.	Изпълнение на енергоспестяващи мерки /ЕСМ/ в сградите с извършен енергиен одит		X	X	X	X	X	X
2.2.	Детайлно обследване и саниране на общински училища, детски градини и ученически общежития.		X	X	X	X	X	X
2.3.	Поставяне на разходомери на котлите		X	X				
2.4.		Мониторинг на енергопотреблението след реализирани енергоспестяващи мерки /ЕСМ/	X	X	X	X	X	X
2.5.		„Използвай енергията като я пестиш” – I-ви етап	X	X				
3. Здравеопазване и социални грижи								
ВЕИ								
3.1.	Предпроектни проучвания и реализация на проекти за монтаж на соларни инсталации за БГВ в социалните домове и детски градини		X	X	X	X	X	X

3.2.	Предпроектни проучвания и реализация на проекти за монтаж на котли на биомаса в социалните домове		X	X	X	X	X	X
4.	Спорт, култура и религия							
4.1.	Изпълнение на комплексни мерки по енергийна ефективност в Спортна зала		X	X	X			
4.2.	Детайлни обследвания и изпълнение на комплексни мерки за енергийна ефективност в сградите на Културния комплекс и общинските читалища		X	X	X			
	ВЕИ							
4.3.	Възстановяване на плувен басейн в ЦДГ № 1 и поставяне на слънчеви колектори		X	X				
5.	Улично осветление							
5.1.	Реконструкция и модернизация на съоръженията за улично осветление и изграждане на автоматизирана система за централизирано управление		X	X				
6.	Транспорт							
6.1.	Оптимизиране на транспортната схема на територията на общината – изграждане на нови паркоместа		X	X	X			
6.2.	Повишаване на енергийната ефективност на обществения транспорт		X	X	X			
7.	Жилищен сектор							
7.1.		„Използвай енергията като я пестиш“ – III-ти етап	X	X				
8.	Промисленост							
8.1.		„Използвай енергията като я пестиш“ – II-ри етап	X	X				

9.	Туризм						
10.	Административни сгради						
10.1.	Детайлни обследвания и саниране на сградите на общинска администрация - Смолян и кметствата		X	X	X	X	X
10.2.	Преграждане и затваряне на южната колонада под втори етаж на сградата на общинска администрация - Смолян			X	X		
10.3.		Обучение /инструктаж/ за експлоатация и профилактика на котли	X	X	X	X	X
11.	Местни кадри						
11.1.		Квалификация на експерти и обучение в новите законови изисквания на ЕС	X	X	X	X	X

7. НЕОБХОДИМИ ИНВЕСТИЦИИ И ФИНАНСОВО ОСИГУРЯВАНЕ

идент. №	Направления, сектори, проекти и дейности		Необходими инвестиции /лева/	Финансово осигуряване
	инвестиционни	неинвестиционни		
1.	Енергийна инфраструктура			
1.1.		Създаване на база-данни за енергопотреблението в частния сектор: - производствени предприятия - домакинства	1 000 лв./год. ОБЩО – 6 000 лв.	Общински бюджет Спонсори
1.2.		„Ден на енергийната ефективност“ – информационен ден за граждани	400лв./мес.	Общински бюджет Проект „МОДЕЛ“
1.3.	Монтаж /подмяна/ на автоматизирани горелки и измерителни уреди на котли			Общински бюджет

ВЕИ				
1.4.		Изработване на Общинска програма за устойчиво използване на възобновяеми и алтернативни енергийни източници и биогорива	1 500 лв.	Общински бюджет
1.5.	„Смяна на горивата“ – реконструкция и модернизация на Отоплителна централа - Смолян		16 000 000 лв.	ПЧП
1.6.		Масова информационна кампания за възможностите при използването на ВЕИ.	1 000 лв./год. ОБЩО – 2 000 лв.	Общински бюджет Проект „МОДЕЛ“
2. Образование				
2.1.	Изпълнение на енергоспестяващи мерки /ЕСМ/ в сградите с извършен енергиен одит – у-ща и детски градини <i>Забележка: посочените цени са на база одитни доклади 2007 г.</i>		- I СОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ - 260 000 лв. - VII СОУ „Отец Паисий“ – 966 338 лв. - II ОУ „Асен Златаров“ – 437 435 лв. - VI ОУ и ГПЧЕ „Иван Вазов“ – 192 606 лв. - ОДЗ № 3 „Родопчанче“ – 123 615 лв. - ОДЗ № 6 „Зорница“ – 70 493 лв. - ЦДГ № 8 – 105 000 лв.	Европейски програми Общински бюджет Държавно финансиране МОН
2.2.	Детайлно обследване и саниране на общински училища, детски градини и ученически общежития.		Обследване – 150 000 лв. ЕСМ - ~ 3 000 000 лв.	АЕЕ Общински бюджет
2.3.	Поставяне на разходомери на котлите			Общински бюджет
2.4.		Мониторинг на енергопотреблението след реализирани енергоспестяващи мерки /ЕСМ/	1 000 лв./год. ОБЩО – 6 000 лв.	Общински бюджет
2.5.		„Използвай енергията като я пестиш“ – I-ви етап	1 500 лв./год. ОБЩО – 3 000 лв.	Общински бюджет Проект „МОДЕЛ“

3. Здравеопазване и социални грижи				
ВЕИ				
3.1.	Предпроектни проучвания и реализация на проекти за монтаж на соларни инсталации за БГВ в социалните домове и детски градини		<ul style="list-style-type: none"> - Дом за възрастни с психични разстройства мъже – с. Петково 127 000 лв. - Дом за възрастни с психични разстройства жени – с. Ровино 127 000 лв. - Дом за стари хора с отделение за лежачо болни – с. Фатово 127 000 лв. <li style="padding-left: 20px;">- ОДЗ № 5 и филиал 29 000 лв. <li style="padding-left: 20px;">- ОДЗ № 3 – кв. Райково 29 000 лв. <li style="padding-left: 20px;">- ОДЗ № 4 – кв. Устово 29 000 лв. <li style="padding-left: 20px;">ОБЩО – 468 000 лв. 	Европейски програми
3.2.	Предпроектни проучвания и реализация на проекти за монтаж на котли на биомаса в социалните домове		<ul style="list-style-type: none"> - Дом за възрастни с психични разстройства мъже – с. Петково 170 000 лв. - Дом за възрастни с психични разстройства жени – с. Ровино 170 000 лв. - Дом за стари хора с отделение за лежачо болни – с. Фатово 170 000 лв. - Дом за деца лишени от родителски грижи – с. Широка лъка 170 000 лв. <li style="padding-left: 20px;">ОБЩО – 510 000 лв. 	Европейски програми
4.	Спорт, култура и религия			
4.1.	Изпълнение на комплексни мерки по енергийна ефективност в Спортна зала		<ul style="list-style-type: none"> Обследване – 10 000 лв. ЕСМ - ~ 100 000 лв. 	Европейски програми

4.2.	Детайлни обследвания и изпълнение на комплексни мерки за енергийна ефективност в сградите на Културния комплекс и общинските читалища		Културен комплекс: Обследване – 35 000 лв. ЕСМ – 1 000 000 лв. Читалища: Обследване – 34 000 лв. ЕСМ – 800 000 лв.	Европейски програми Министерство на културата
	ВЕИ			
4.3.	Възстановяване на плувен басейн в ЦДГ № 1 и поставяне на слънчеви колектори		Възстановяване – 250 000 лв. Солари – 29 000 лв. ОБЩО – 279 000 лв.	Европейски програми
5.	Улично осветление			
5.1.	Реконструкция и модернизация на съоръженията за улично осветление и изграждане на автоматизирана система за централизирано управление		3 500 000 лв.	Фонд „Козлодуй“ – 49% Асамблеята на Донорите – 51%
6.	Транспорт			
6.1.	Оптимизиране на транспортната схема на територията на общината		1 500 000 лв.	Европейски програми
6.2.	Повишаване на енергийната ефективност на обществения транспорт		500 000 лв.	Европейски програми
7.	Жилищен сектор			
7.1.		„Използвай енергията като я пестиш“ – III-ти етап	1 000 лв./год. ОБЩО – 2 000 лв.	Общински бюджет Проект „МОДЕЛ“
8.	Промишленост			
8.1.		„Използвай енергията като я пестиш“ – II-ри етап	1 000 лв./год. ОБЩО – 2 000 лв.	Общински бюджет Проект „МОДЕЛ“
9.	Туризм			
10.	Административни сгради			
10.1.	Детайлни обследвания и саниране на сградите на общинска администрация - Смолян и кметствата		Общинска администрация: Обследване – 20 000 лв. ЕСМ – 250 000 лв. Кметства: Обследване – 30 000 лв. ЕСМ – 250 000 лв.	Общински бюджет Европейски програми

10.2.	Преграждане и затваряне на южната колонада под втори етаж на сградата на общинска администрация - Смолян		950 000 лв.	Общински бюджет Европейски програми
10.3.		Обучение /инструктаж/ за експлоатация и профилактика на котли	500 лв./год. ОБЩО – 3 000 лв.	Общински бюджет
11.	Местни кадри			
11.1.		Квалификация на експерти и обучение в новите законови изисквания на ЕС	1 000 лв./год. ОБЩО – 6 000 лв.	Общински бюджет

Проект „МОДЕЛ“ – към Програмата „Интелигентна енергия за Европа“

- подпомага местните власти от новите страни членки на ЕС да станат модел за гражданите
- подпомага общините при планирането, изпълнението и оценката на дейностите за подобряване на енергийната ефективност в общините с фокус върху целия процес на управление
- разпространяване на опит и информация сред местните власти в рамките на Европейския съюз

Публично - Частно Партньорство

Наличието на модерни и качествени публични услуги е основен стимул за икономически растеж и оттам за повишаването на жизненият стандарт на населението. Правителството на Р България и местната администрация са отговорни за осигуряването на обществени услуги и съоръжения. В процеса на своето икономическо развитие нашата страна се нуждае от модерни и алтернативни решения в областта на публичните услуги и в модернизиранието на инфраструктурните обекти и комуналните дейности. Международната практика показва, че публично-частното партньорство (ПЧП) е един от успешните финансови инструменти за осигуряване на инвестиции в публичната инфраструктура, когато държавния и общинските бюджети не разполагат с необходимия ресурс и искат да осигурят по-добра стойност на вложените публични средства. Нуждата от инвестиции за изграждане на базисна инфраструктура с цел предоставяне на качествени публични услуги в страната налага прилагането на иновационни методи за структуриране и финансиране на инвестиционни проекти.

Развитието на ПЧП в Европа през последните две десетилетия почива на следната икономическа логика:

- Ускореното регионално развитие в Европа съчетано с общия Европейски пазар през последните години доведе до необходимост от развитие на транспортна, екологична и социална инфраструктура, която да задоволи нарасналите потребности;
- Съчетанието на тези потребности с приетите Европейски директиви в сферата на околната среда и транспорта доведе до нужда от големи инвестиции в базисна инфраструктура;
- Осъзната е възможността за постигане на по-добра стойност на вложените публични средства чрез използване на ефективността и ефикасността на частния сектор при предоставяне на публични услуги;
- Съществуващи ограничения върху консолидирания бюджет налагани от строгата монетарна и фискална политика в Европа;
- Преориентиране на публичния сектор към получаване на краен резултат – услуга, а не придобиване на активи;
- Възможност за извършване на плащания от публичния сектор след получаване на желаната от него услуга;
- Осъществяване на цялостен подход при проектиране, финансиране, строителство и експлоатация, като публичния сектор започва да поставя акцент върху вложените от него средства през целия проектен цикъл;
- Предоставяне на възможност за споделяне на рисковете по проектите между публичния и частен партньор

Отчитайки Европейското законодателство, практика и счетоводно третиране можем да обобщим, че **ПЧП е дългосрочно договорно отношение между лица от частния и публичния сектор за финансиране, построяване, реконструкция, управление или**

поддръжка на инфраструктурата с оглед постигане на по-добро ниво на услугите, където частният партньор поема строителния риск, и поне един от двата риска – за наличност на предоставяната услуга или за нейното търсене.

ПЧП е истинският начин да се комбинират предимствата на публичния и частния сектор, за да се постигне най-доброто по отношение на предоставянето на публични услуги и инфраструктурни обекти.

8. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

- 8.1.** Съблюдаване на изискванията и процедурите със сертифицирането на Общината по ISO 9001 и ISO 14001;
- 8.2.** Укрепване дейността на общинското бюро по Енергийна Ефективност;
- 8.3.** Координация, обмен на информация и ангажираност на всички дирекции в общината.

9. МОНИТОРИНГ, ОЦЕНКА И ДОКЛАДВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

Изпълнението на планираните действия във всяка програма може да изостане от предначертания график и действителните резултати да са различни по време и сила от това, което се очаква. Много проблеми от такъв характер могат да бъдат смекчени или предотвратени при изграждането на система за мониторинг и контрол. Тази система осигурява необходимите инструменти, които позволяват да се определи степента на изпълнение на планираните стратегически цели. Тя включва установяване на индикатори, наблюдение на изпълнението, съпоставка на действителното и очакваното изпълнение и предприемане на коригиращи действия, ако се налага. На първо място трябва да се създаде система от индикатори, която да показва дали общинската програма за използването на ВЕИ се изпълнява така, както е приета.

Основните индикатори от тази система за изпълнение на целите в програмата, са следните:

- 2.1.** Постигане на съответствие с общеевропейските стандарти
- 2.2.** Увеличаване на зелените площи – до 2013 г. да се постигне 80% от нормата за зелени площи в населените места
Индикатор – квадратни метра зелена площ на човек от населението
- 2.3.** Да се увеличи ползването на обществения транспорт и се намали средната възраст на автомобилния парк да 2013 г.
Индикатори:
 - ✓ 50% от превозваните пътници с обществения транспорт
 - ✓ 5 – 7 г. средна възраст на автомобилния парк в общината
- 9.4.** Прилагане на енергоефективни изисквания при провеждането на тържни процедури
Индикатор – 100% тържни процедури, при които са приложени изискванията
- 9.5.** Употреба на ВЕИ и подобряване ефективното използване на енергията – до 2013 г. да се увеличи производството на енергия от ВЕИ
Индикатор – 15% от произведената енергия от ВЕИ, спрямо общо произведената енергия
- 9.6.** Привеждане на сградите в съответствие със стандартите за енергийна ефективност и изискванията на наредбите.
Индикатори:
 - ✓ в 100% от общинските сгради да се изпълнят комплексни енергоспестяващи мерки
 - ✓ поставени температурни датчици и извършване на контролни обследвания

10. КООРДИНАЦИЯ, КОНТРОЛ, ОТЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА

Водеща роля в изпълнението на общинската програма за енергийна ефективност е отредена на общинска администрация. Координацията ще се осъществява от дирекция "Строително-инвестиционна дейност и екология" чрез главния експерт по екология и енергийна ефективност.

Наблюдението и контролът на общинската програма продължава през целия период на нейното действие. Събраната информация, сравнението и направените изводи се оформят в доклад.

Въз основа на тези доклади се изготвя отчета за изпълнение на програмата всяка година. Той се представя на Общински съвет от кмета на общината до края на първото тримесечие на следващата година.

При необходимост от корекция и актуализация на програмата, кметът на общината внася предложение за това отново в Общински съвет.

11. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Енергийната ефективност е качествена енергийна услуга при минимален разход на енергия, осигурявайки икономически, социални и екологични ползи и създава предпоставки за повишаване на жизнения стандарт.

Осъществяването на предложения в тази програма комплекс от технически, икономически, финансови, организационни и информационни дейности за икономия на енергия ще допринесат за постигането на устойчиво развитие и енергийна независимост на Община Смолян.

СЕКРЕТАР:
/Ел. Хаджипеткова/

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ОБС:
/Ив. Апостолов/